

Nr 10.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta; given Stockholms slott den 31 december 1924.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta.

GUSTAF.

Torsten Nothin.

F ö r s l a g

till

L a g

**om ändrad lydelse av 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 (nr 380)
om införsel i avlöning, pension eller livränta.**

Härigenom förordnas, att 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, 8 § i dess lydelse enligt lagen den 27 juni 1924 (nr 370) och 21 § i dess lydelse enligt lagen den 31 december 1918 (nr 1038), skola, 8 och 21 §§ i nedan angivna delar, erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Införsel må ej beviljas till gäldande av bidragsbelopp, som förfallit till betalning tidigare än ett år, innan beslutet meddelas. Ej heller må bestämmelse givas, enligt vilken avlöning skulle komma att innehållas för annat bidragsbelopp än sådant, som är förfallet, då innehållandet skall äga rum, eller som näst därefter förfaller.

7 §.

Varder införsel beviljad, förordne utmätningsmannen, huru stort belopp av avlöningen skall, i den mån densamma förfaller, innehållas till gäldande av underhållsbidraget, med föreskrift tillika, att det vid varje avlöningstillfälle innehållna beloppet dock ej må överstiga viss angiven procent av då förfallande avlöning.

Det belopp, som skall innehållas, må ej sättas så högt, att den underhållsskyldige kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag. Med hänsyn till den underhållsskyldige åliggande hyresbetalning eller andra särskilda omständigheter må vad av avlöningen skall innehållas kunna bestämmas till olika belopp för särskilda avlöningstillfällen inom viss tidsperiod.

Beviljas införsel till gäldande av bidrag åt flera underhållsberättigade, och förslår ej därtill det belopp, som må innehållas, varde detta belopp fördelat mellan de underhållsberättigade i förhållande till bidragens storlek.

8 §.

Yppas, efter det förordnande om införsel givits, anledning till jämkning i de därvid meddelade bestämmelser, äge utmätningssmannen utan hinder av det förra beslutet förordna om sådan jämkning.

Hava — — — — — upphävt.

Sedan — — — — — underhållsbidrag.

21 §.

Häftar någon för oguldna utskylder eller allmänna avgifter, skola beträffande sådana utskylder eller avgifter jämte stadgad indrivningsavgift eller uppboördsprovision denna lags bestämmelser om införsel för underhållsbidrag i tillämpliga delar lända till efterrättelse med följande tillägg och undantag:

1) Vad i 3 § stadgas skall ej gälla, men varde, där ej på grund av utmätningssmannens kännedom om gäldenärens förhållanden eller eljest sådant finnes vara obehövt eller ej lämpligen eller utan avsevärd tidsutdräkt kunna äga rum, genom tjänstebrev eller annorledes underrättelse gäldenären meddelad om att indrivning påkallats och att han, där han har något att invända mot införsel eller att andraga beträffande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel böra meddelas, äger att inom viss kort tid muntligen eller skriftligen avgiva yttrande.

2) Sedan — — — — — tillämpning.

3) Beviljas — — — — — betalning.

4) Vad i 10 § andra punkten och 17 § är föreskrivet skall ej äga tillämpning.

5) För den del av utskylderna eller avgifterna, som motsvaras av innehålllet belopp, skall gäldenären ej vidare häfta, ändå att på grund av arbetsgivarens obestånd det innehållna icke kan utfås hos denne.

6) Arbetsgivaren vare pliktig att varje gång avlöning utbetalas lämna gäldenären skriftligt intyg om vad av avlöningen må hava innehållits.

7) I fråga om redovisning för influtna medel skola tillämpas de i sådant avseende i gällande författningar angående uppboörd och indrivning av utskylder och allmänna avgifter meddelade bestämmelser.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1925.

---

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 12 december 1924.*

N ä r v a r a n d e :

Statsråden THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, LEVINSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Nothin, anmäler riksdagens skrivelse den 11 mars 1924 (nr 9), däri riksdagen anhållit om utredning, huruvida och i vad mån lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta tarvade omarbetning eller komplettering i syfte att, utan äventyrande av lagens effektivitet, större trygghet vunnas för att den, hos vilken införsel beviljades, ej komme att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjöte underhållsbidrag, ävensom om vidtagande av de åtgärder i övrigt och framläggande för riksdagen av de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning.

Föredraganden anför:

»Lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta innehöll enligt dess ursprungliga lydelse bestämmelser endast om införsel för underhållsbidrag till barn och vissa andra i 1 § angivna personer. Genom lagen den 31 december 1918 gjordes införsellagen med vissa undantag och tillägg tillämplig även å det fall, att någon häftar för oguldna utskylder eller allmänna avgifter. Bestämmelser härom meddelades i en till införsellagen fogad ny paragraf, 21 §.

Vid beviljande av införsel åligger det enligt införsellagens 6 och 21 §§ utmätningssmannen att förordna, huru stort belopp av vederbörandes avlöning skall, i den mån den förfaller, innehållas till gäldande av den fordran, för vilken införsel sökts. Härvid må det belopp, som skall innehållas, ej sättas så högt, att den underhålls- eller skattskyldige kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag.

Lagberedningen, som utarbetat förslaget till 1917 års lag, framhöll i sina motiv, att man måste tillse, att den underhållsskyldige icke genom införseln betoges vad som måste anses nödigt till underhåll åt honom själv eller åt maka och oförsörjda barn eller adoptivbarn, vilka icke åtnjöte underhållsbidrag och såle-

des icke kunde erhålla införsel. Detta kunde icke på ett för varje fall rättvist och lämpligt sätt ske så, att införseln begränsades till viss i lagen angiven kvotdel av avlöningens belopp, även om denna kvotdel sattes lägre för det fall, att den underhållsskyldige även hade familj att försörja. Lagberedningen anförde vidare:

»Denna anmärkning träffar i ännu högre grad det sättet för frågans lösning, att lagen bestämmer en viss summa, som i varje fall är fritagen från införsel. De omständigheter, som skäligen böra inverka på avgörandet huru stor del av avlöningen för omförmälda ändamål skall förbehållas den underhållsberättigade, äro så skiftande, att ett tillfredsställande resultat icke torde kunna nås, med mindre det överlämnas åt vederbörande exekutiva myndighet att i varje särskilt fall träffa detta avgörande. Det kunde visserligen tänkas, att vid sidan av utmätningssmannens prövningsrätt till den underhållsskyldiges skydd stadgades ett minimum — en kvotdel av avlöningen eller en viss summa — som alltid skulle förbehållas honom. Även en sådan minimibestämmelse kunde dock medföra otillfredsställande resultat, till exempel i de fall då gäldenären jämte den ifrågavarande avlöningen har inkomster av annat slag, vilka icke kunna åtkommas genom utmätning. Beredningen har därför ansett lämpligast att icke genom dylika bestämmelser binda utmätningssmannens prövning. Denna måste givetvis ofta bliva av ganska ömtålig natur. Genom sin ingående kännedom om levnadsförhållandena i orten torde dock utmätningssmannen i allmänhet vara väl skickad att omhänderhava densamma. Rätten att överklaga utmätningssmannens beslut utgör skydd mot godtycklighet från hans sida.»

I införsellagens 3 och 4 §§ hava bestämmelser meddelats till garanterande av att nödig utredning vinnes för bedömande av gäldenärens betalningsförmåga. 4 §, vilken är tillämplig både vid införsel för underhållsbidrag och vid införsel för utskylder eller allmänna avgifter, ålägger utmätningssmannen att hos arbetsgivare eller myndighet söka inhämta upplysning angående de omständigheter, vilka kunna vara av betydelse vid prövningen av införselansökningen, och stadgar skyldighet för arbetsgivaren att på anfordran lämna utmätningssmannen uppgift angående gäldenärens anställning och avlöningsförhållanden. I 3 §, som däremot endast gäller införsel för underhållsbidrag, föreskrives vidare, att utmätningssmannen skall låta skriftlig underrättelse om införselansökningen bevisligen tillställas den underhållsskyldige med föreläggande för honom att, där han har något att invända mot ansökningen eller att andraga beträffande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel böra meddelas, inom viss kort tid muntligen eller skriftligen avgiva yttrande.

Under förarbetena till 21 § införsellagen voro meningarna delade, huruvida det vid införsel för utskylder eller allmänna avgifter borde åläggas utmätningssmannen att bereda gäldenären tillfälle att yttra sig i saken, innan införselbeslutet meddelades.

Det förslag, som genom proposition nr 32 förelades 1918 års urtima riksdag, föreskrev, att vid införsel för utskylder eller allmänna avgifter nyssnämnda i 3 § meddelade bestämmelse icke skulle gälla, men att till gäldenären skulle med rekommenderat brev sändas underrättelse om att indrivning påkallats och att han, där han hade något att invända mot införsel eller att andraga beträffande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel borde meddelas, ägde att

muntligen eller skriftligen avgiva yttrande. Beslut om införsel skulle ej få meddelas, förr än skälig tid, minst åtta dagar, förflutit från underrättelsens avsändande.

Rörande dessa bestämmelser anförde departementschefen vid föredragning av förslaget i statsrådet den 30 augusti 1918:

»I 3 § av införsellagen är stadgat, att utmätningsmannen skall låta skriftlig underrättelse om ansökning om införsel bevisligen tillställas gäldenären med föreläggande för honom att, när anledning därtill förefinnes, avgiva yttrande i ärendet. Vissa av de skäl, som föranlett berörda föreskrift, sakna här giltighet. Fordringen är exigibel, oavsett fel i taxering eller debitering och däröver anförda besvär, och att gäldenären guldit densamma förrän införsel ifrågakommer torde vara ytterst sällsynt. Att märka är jämväl, att då införseln här avser allenast oguldet, ofta jämförelsevis mindre belopp, densamma kommer att fortgå endast under någon kortare tid. Å andra sidan torde den ofta komma att upprepas i fråga om samma person. Med hänsyn härtill synes här kunna eftergivnas fordran om bevislig delgivning, vars föranstaltande ock skulle medföra stort besvär för utmätningsmännen. Det torde vara tillräckligt att stadga, att till gäldenären skall någon kortare tid förr än beslut om införsel meddelas med rekommenderat brev avsändas underrättelse om att indrivning påkallats och att gäldenären, där han har något att erinra i fråga om införsel, äger att inkomma med yttrande. I de allra flesta fall lär den avsända underrättelsen komma gäldenären till handa.»

Bestämmelsen om att särskild underrättelse skulle avsändas till gäldenären uteslöts av riksdagen efter hemställan av andra särskilda utskottet, som till motivering av sin uppfattning, att dylik underrättelse icke vore nödig, i utlåtande nr 7 anförde:

»Gäldenären bör . . . redan förut äga kännedom om att han har att betala de utskylder eller dylikt, för vilka införsel begäres. Och därest han skulle hava några särskilda önskningsar att framföra i fråga om ordningen för löne-medlens innehållande, kan han framföra dessa även efter införselbeslutets meddelande, med den påföljd att utmätningsmannen, om han finner framställningen befogad, kan medgiva jämkning i det fattade beslutet. Skulle rent av misstag på person föreligga, kan gäldenären likaså utan omgång direkt hos utmätningsmannen påkalla upphävande av meddelat införselbeslut. Å andra sidan är det uppenbart, att skyldigheten att underrätta gäldenären om att införsel söktes medför stora praktiska olägenheter. Vilken arbetsbörda, som därigenom ålägges förrättningsmännen, framgår därav att man beräknar antalet underrättelser av dylikt slag, som, om lagen antoges, skulle komma att avsändas, i Stockholm till omkring 100,000 och i Göteborg till omkring 50,000. Genom underrättelsens avsändande och förklarings-tidens avvaktande vållas alltid något dröjsmål, och det är att befara, att underrättelsen på en tredskande gäldenär ej sällan skulle komma att verka rent av som en uppmaning att lämna den anställning, han innehar, för att undgå införsel. I syfte att åstadkomma en mera effektiv tillämpning av ifrågavarande institut anser utskottet därför, att föreskriften om utmätningsmannens skyldighet att underrätta gäldenären om sökt införsel samt om rätt för den senare att på förhand framställa sina invändningar och önskningsar bör ur förslaget utgå. Möjligen kan det i anledning av en sådan förändring ifrågasättas, att vederbörande skattskyldiga i kungörelsen om uppbörderna eller på annat sätt underrättas om att uraktlåtenhet att betala utskylderna medför påföljd av införsel.»

I motioner till 1924 års riksdag, nr 103 i första kammaren av herr Winberg och nr 190 i andra kammaren av herr Kilbom m. fl., hemställdes om vissa ändringar i införsellagen.

I motionerna anfördes, att lagen av en del myndigheter vid uttagande av skatter tillämpats på ett godtyckligt och schablonmässigt sätt. Det hade ej varit ovanligt, att personer, som gått arbetslösa i flera år och således varit alldeles blottställda, genast efter det de åter lyckats skaffa sig arbete blivit utsatta för införsel på det mest hårdhänta sätt, så att deras första avlöning, som väl behövt användas för nödvändiga livsbehov, till största delen frångäts dem för skatters gäldande. Uti vissa fall hade inträffat, att myndigheterna uttagit så stor del av lönen, att arbetaren blivit urståndsatt att i längden försörja sig och sin familj, med påföljd att han sett sig nödsakad att lämna sin tjänst för att söka arbete på annat håll. I allmänhet hade det varit arbetarklassen, som blivit utsatt för denna hårdhänta och olagliga behandling. Orsaken till de otaliga rättskränkningar, som begåtts vid införselns verkställande vore väl i första hand att söka uti det omdömeslösa och mot lagens grunder stridande sätt, varpå myndigheterna — landsfiskaler och stadsfogdar — tillämpat införsellagen. Enda utvägen att vinna rättelse, vore att lagen ändrades så att den gäve vederbörande myndigheter tydligare riktlinjer vid dess tillämpande och ej lämnade rum för alltför godtycklig och personlig uppfattning hos myndighetspersonen.

De ändringar i införsellagen, som av motionärerna föreslogs, hade följande innebörd:

I 21 § skulle införas bestämmelse därom, att det belopp, som vid införsel för utskylder eller allmänna avgifter skulle innehållas av avlöning, ej finge fastställas till viss summa för månad eller annan tidsperiod utan skulle bestämmas till viss procent av vid varje avlöningstillfälle utgående lönebelopp, därvid för mindre inkomster viss maximiprocent skulle i lagen angivas, och föreslogs denna, där den skattskyldiges inkomster för månad i allmänhet ej överstege 100 kronor, till fem procent, om de ej överstege 200 kronor per månad, till tio procent, samt, om de ej överstege 300 kronor per månad, till högst femton procent. Genom ändring av 21 § skulle vidare 3 § erhålla tillämpning även vid införsel för utskylder eller allmänna avgifter, dock att i 3 § omförmälda underrättelse och föreläggande skulle tillställas den skattskyldige genom deras avsändande till honom med posten i rekommenderad försändelse. I samband härmed skulle i 4 § stadgas skyldighet för utmätningssmannen att rörande de omständigheter, som kunde vara av betydelse för prövning av ansökan om införsel, inhämta nödiga upplysningar ej blott av arbetsgivare eller myndighet utan även av gäldenären, varjämte i sistnämnda lagrum bland omständigheter, rörande vilka utredning skulle verkställas, uttryckligen skulle omnämnas gäldenärens inkomster och ekonomiska villkor i övrigt samt omfånget av honom lagligen åliggande underhållsskyldighet. Slutligen skulle ur 21 § uteslutas bestämmelsen om att den i 10 § andra punkten meddelade föreskriften om underrättelse till gäldenären rörande beviljande, jämkning eller upphävande av införsel ej skulle gälla vid införsel för utskylder eller allmänna avgifter.

I utlåtande, nr 9, över motionen anförde första lagutskottet:

»Den stora utsträckning, i vilken införsellagen tillämpats vid indrivning av utskylder och allmänna avgifter, giver otvetydigt vid handen, att lagen här har en viktig uppgift att fylla. Det torde även vara allmänt erkänt, att den kraftigt främjat en snabb och effektiv indrivning. Härtill hava säkerligen införsel-förfarandets summariska karaktär och den vidsträckta prövningsfrihet, som lagen inrymmer åt utmätningsmannen, i icke ringa mån bidragit.

Å andra sidan har mot lagen anmärkts, att saknaden av bestämmelser om gäldenärens hörande vid införsel för utskylder och allmänna avgifter samt bristen på fixa riktlinjer för bestämmande av det belopp, som må innehållas av gäldenärens lön, innebure en fara för att gäldenären genom införsel kunde komma att berövas nödiga existensmedel.

Grundsatsen att det belopp, som genom införsel må innehållas av gäldenärens lön, ej får sättas så högt, att gäldenären kommer att sakna medel till underhåll för sig själv och de sina, har, såsom ovan nämnts, uttalats i införsellagens 6 §. En riktig tillämpning av denna grundsats förutsätter emellertid en omfattande kännedom om gäldenärens förhållanden och en grannliga skälighetsprövning. Anledning saknas icke att antaga, att understundom bristande kännedom om gäldenärens förhållanden eller alltför stor stränghet vid bedömandet lett till att större belopp uttagits än som varit förenligt med skälig hänsyn till gäldenären och hans familj.

Det är givetvis en angelägenhet av synnerlig vikt, att dylika resultat förebyggas. Utan en ingående utredning av hithörande frågor kan det emellertid icke bedömas, huruvida och i vad mån en omarbetning av gällande bestämmelser om införsel är erforderlig. En dylik utredning, som dock icke lämpligen kan åvägbringas genom utskottets försorg, synes utskottet vara önskvärd.

Vid denna utredning torde till en början böra undersökas, huruvida icke bestämmelser kunde meddelas i syfte att bereda gäldenären tillfälle att yttra sig, innan införsel för utskylder eller allmänna avgifter meddelas. I sådant hänseende vill utskottet erinra därom, att enligt en flerstädes inom riket tillämpad praxis införsel i regel plägar meddelas först efter det gäldenären under hot om exekutiva åtgärder avfordrats restantierna. Det kan ifrågasättas, huruvida icke denna praxis borde lagfästas och närmare utbyggas därhän, att i samband med kravet föreläggande meddelades gäldenären att inom viss kort tid inkomma med de upplysningar, som kunna vara av betydelse för ett införselbeslut. Därigenom att man anknöte detta föreläggande till ett redan flerstädes tillämpat kravförfarande, synes man kunna undvika, att exekutionskostnaderna och utmätningsmännens arbetsbörda i avsevärdare grad ökas. Medgäve man därjämte utmätningsmännen rätt att, där särskilda förhållanden därtill föranleda, bevilja införsel utan att gäldenären dessförinnan hörts, synes man även kunna i huvudsak förebygga, att det exekutiva förfarandet onödigtvis fördröjes.

Genom att sålunda öka garantierna för att den utredning, som skall ligga till grund för införselbeslutet, blir i möjligaste mån fullständig, skulle man givetvis i avsevärd grad minska den fara, som kan förefinnas för att gäldenären genom införsel skall berövas alltför stor del av sin avlöning. Det torde emellertid även böra tagas under övervägande, huruvida icke för fastställandet av det belopp, som må innehållas av avlöningen, bestämdare riktlinjer kunna meddelas. Huruvida detta på ett tillfredsställande sätt låter sig göra genom att i lagen angiva fixa procentsatser, synes utskottet tvivelaktigt. Härom kan endast en ingående undersökning av samtliga inverkan förhållanden lämna klarhet. I samband med en sådan undersökning torde jämväl böra närmare prövas, huruvida icke de bestämmelser, som i förevarande avseende må finnas nödvändiga, lämpligen skulle kunna helt eller delvis meddelas i administrativ väg.

Vad slutligen angår motionärernas förslag, att gäldenären skulle särskilt

underrättas om beviljande, jämkning eller upphävande av införsel för utskylder och allmänna avgifter, synes något behov av att sådan underrättelse lämnas gäldenären icke förefinnas för den händelse införselförfarandet reformeras i den riktning utskottet ifrågasatt.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att riksdagen måtte i anledning av förevarande motioner i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning, huruvida och i vad mån lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta tarvar omarbetning eller komplettering i syfte att, utan äventyrande av lagens effektivitet, större trygghet vinnes för att den, hos vilken införsel beviljas, ej kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag, ävensom vidtagna de åtgärder och, i den mån sådant är erforderligt, för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan giva anledning.»

I avgiven reservation anförde herr Rogberg:

»Även om det må medgivas, att vid införsel för utskylder i enskilda fall större belopp uttagits än som varit förenligt med fullt skälig hänsyn till gäldenären och hans familj, så läser dock denna olägenhet egentligen vara att hänföra till bristande skicklighet hos utmätningsmannen. Då antydda olägenhet knappast torde genom en omarbetning eller komplettering av lagen kunna avhjälpas utan att lagens allmänna verkningskraft samtidigt nedsättes, har jag ansett, att utskottet bort hemställa, att förevarande motioner icke måtte av riksdagen bifallas.»

Riksdagen biföll utskottets hemställan och avlät i enlighet härmed ovan omnämnda skrivelse.

Över riksdagens framställning hava överståthållarämbetet och länsstyrelserna anbefallts att avgiva utlåtande. Därjämte hava landsorganisationen i Sverige, svenska arbetsgivareföreningen, föreningen Sveriges stadsfogdar, svenska exekutionsmännens riksförbund samt föreningen Sveriges landsfiskaler erhållit tillfälle att yttra sig i ärendet.

Samtliga berörda utlåtanden och yttranden hava nu inkommit. Länsstyrelserna hava därjämte i ett flertal fall vid sina utlåtanden fogat yttranden från vederbörande utmätningsmän.

Överståthållarämbetet har i sitt utlåtande anfört:

»För en riktig tillämpning av införsellagen är givetvis av vikt att utmätningsmannen före införsels meddelande inhämtar så noggranna uppgifter som möjligt angående gäldenärens ekonomiska förhållanden och särskilt angående honom påvilande underhållsskyldighet, men å andra sidan är även angeläget för att icke lagens effektivitet må minskas, och utmätningsmannens arbete alltför mycket ökas, att denna undersökning icke bindes av allt för detaljerade bestämnelser. Vad lagens § 4 i detta avseende innehåller synes överståthållarämbetet fullt tillräckligt, och detta så mycket mera som den skattskyldige i det övervägande antalet fall på förhand erhållit underrättelse om, att utskyldsposten är beroende på indrivning, och då har tillfälle att hos utmätningsmannen göra sina erinringar samt dessutom den nära till hands liggande praxis utbildat sig att den skattskyldige, därest han anser sig därtill hava anledning, efter beslutets meddelande hos vederbörande stadsfogde gör framställning under hand om jämkning i det av utmätningsmannen fastställda beloppet.

Vad lagberedningen på sin tid anfört mot införselbeloppets begränsning till viss i lagen angiven kvotdel av avlöningens belopp eller att till den skattskyl-

diges skydd stadgades ett minimum, som alltid skulle förbehållas honom, finner överståthållarämbetet innebära vägande skäl mot dylika bestämmelserns införande i lagen liksom överståthållarämbetet anser sig böra understryka de skäl, som av andra särskilda utskottet vid 1918 års riksdag anfördes mot stadgandet om en ovillkorlig skyldighet för utmätningsmannen att underrätta gäldenären om, att införsel komme att meddelas.

Om överståthållarämbetet således avstyrker varje ändring av införsellagen i den av motionärerna vid 1924 års riksdag angivna riktning, vill ämbetet i detta sammanhang framhålla angelägenheten av att skattskyldig, som genom meddelad införsel i hans avlöning erlagt honom påförda utskylder, icke nödgas att på grund av arbetsgivarens insolvens och därav följande oförmåga att tillhandahålla utmätningsmannen innehållet belopp ännu en gång erlagga beloppet i fråga. Uttrycklig bestämmelse härom torde i någon form böra meddelas, liksom skyldighet bör stadgas för arbetsgivaren att hålla genom införsel uttaget belopp skilt från sina egna tillgångar, till dess detsamma av utmätningsmannen avhämtas.»

Länsstyrelsen i *Stockholms län* har yttrat:

»Den av riksdagen begärda utredning har till syfte att vinna större trygghet för att den, hos vilken införsel beviljades, ej komme att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjöte underhållsbidrag, och utredningen skulle inrikta sig på en undersökning, huruvida och i vad mån lagen om införsel tarvade omarbetning eller komplettering för vinnande av detta syfte. Då uti 6 § tredje stycket i berörda lag sägs, att det belopp, som skall innehållas, ej må sättas så högt, att den underhållsskyldige kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag, är härav en följd, att den undersökning, som måste föregå varje beslut om införsel, måste innefatta en utredning angående den underhållsskyldiges inkomster och ekonomiska villkor i övrigt ävensom angående omfånget av honom lagligen åliggande underhållsskyldighet. Lagen behöves därför icke och bör icke heller belastas med dylika detaljföreskrifter. Likaledes är det självfallet att utmätningsmannen, då han har att i enlighet med föreskrifterna i 6 § tredje stycket bestämma det belopp, som skall innehållas, vänder sig till den underhållsskyldige för erhållande av nödiga upplysningar, under förutsättning nämligen att den underhållsskyldige är anträffbar. Detta är dock icke alltid händelsen. Exempelvis kan hänvisas till, att den underhållsskyldige kan vara tjänstledig och befinna sig på resa. I lagen synes därför icke böra införas obligatorisk föreskrift därom, att den underhållsskyldige skall höras.

Beträffande det i motionerna framställda förslaget, att, då fråga är om meddelande av införsel för utskylder, i lagen skulle bestämmas ett visst procenttal av gäldenärens månadsinkomst, utöver vilket införselbeloppet icke finge sättas, synes sådant icke vara lämpligt med hänsyn till det högst växlande realvärde, som samma månadsinkomst kan äga på olika orter. En dylik lagbestämmelse skulle även kunna medföra fara för att införsel komme att meddelas i sådana fall, där införsel eljest icke skulle ifrågakomma på den grund att gäldenären hade sitt hemvist å ort, där levnadskostnaderna vore särskilt höga.

Länsstyrelsen anser sålunda, att med hänsyn till förhållandena i *Stockholms län*, omarbetning eller komplettering av ifrågavarande lag icke tarvas för vinnande av det i riksdagens skrivelse angivna syfte.»

Länsstyrelsen i *Uppsala län* har anfört, att, såvitt erfarenheten i länet gäve vid handen, en ändring av ifrågavarande lag i de av riksdagen angivna hänse-

enden näppeligen vore av behovet påkallad och icke kunde, utan äventyrande av lagens effektivitet, genomföras.

Länsstyrelsen i *Södermanlands län* anser, att behov av ändringar i lagen i det av riksdagen angivna syftet icke visats föreligga samt att de av motionärerna i ämnet föreslagna ändringarna skulle, utan att medföra nämnvärt gagn för avgifts- eller skattskyldiga, vara olämpliga genom att för utmätningsmännen medföra ett alltför betungande arbete, som komme att äventyra införsellagens effektivitet, särskilt mot s. k. skattesolkare.

Länsstyrelsen i *Östergötlands län* anför, att, såvitt länsstyrelsens erfarenheter gäve vid handen, tillämpningen av nu gällande bestämmelser i införsel-lagen icke inom länet ägt rum på sådant sätt, att den, hos vilken införsel beviljats, därigenom kommit att sakna oundgängligen nödiga medel till underhåll av sig och de sina. Emellertid syntes det länsstyrelsen sannolikt, att ett införande av maximiprocentsatser skulle lämna ökade garantier för lagens rätta handhavande, under det att å andra sidan det ofta torde vara förenat med svårigheter att fastställa »den skattskyldiges sammanlagda inkomster för månad i allmänhet», såsom i förslaget förutsattes. Den lägsta föreslagna maximiprocentsatsen (5 %) borde saklöst kunna uteslutas såsom obehövlig och ägnad att minska lagens effektivitet. Under förutsättning, att erfarenheterna från andra län gjorde ändrade lagbestämmelser i antydd riktning erforderliga, hade länsstyrelsen icke något att erinra mot vidtagande av sådan ändring i den utsträckning, som förut angivits.

Länsstyrelsen i *Jönköpings län* hemställer, att riksdagens ifrågavarande skrivelse ej måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Länsstyrelsen i *Kronobergs län* åberopar yttrande av landsfogden i länet, däri denne förklarar, att en komplettering av den för närvarande ganska knapphändiga föreskriften i 4 § införsellagen i fråga om sättet för undersökning angående de omständigheter, vilka kunna vara av betydelse för prövningen av ansökningen, syntes kunna bliva till gagn för ernående av såvitt möjligt tillförlitliga upplysningar om den skattskyldiges ekonomiska ställning. Länsstyrelsen anser sig böra förorda en komplettering av lagens stadgande i berörda hänseende men avstyrker i övrigt någon lagändring.

Länsstyrelsen i *Kalmar län* finner de nuvarande bestämmelserna fullt tillräckliga för att skydda vederbörande gäldenärs berättigade intressen och, såvitt länsstyrelsen hade sig bekant, hade också utmätningsmännen förfarit med stor urskillning vid handläggning av de ofta ömtåliga införselärendena. Länsstyrelsen styrktes i denna uppfattning jämväl av den omständigheten, att besvär över utmätningsmännens åtgärder i dessa ärenden anfördes i synnerligen ringa utsträckning. Härtill komme, att införandet av lagstadgad skyldighet att höra gäldenärer skulle medföra ett oerhört ökat arbete för myndigheterna, särskilt i de största kommunerna. Länsstyrelsen ansåge för sin del ej heller lämpligt att i lag fastslå någon viss bestämd maximigräns för införselbeloppet. Lagens effektivitet skulle härigenom tvivelsutan i hög grad minskas. På grund av vad sålunda anförts avstyrkte länsstyrelsen de ifrågasatta lagändringarna.

Länsstyrelsen i *Gotlands län* har anfört:

»Från utmätningsmännen i länet infordrade yttranden giva vid handen, att införselbeslut för uttagande av oguldna utskylder eller allmänna avgifter pläga meddelas först efter det vederbörande gäldenär avfordrats beloppet. Med avseende härå torde behov av sådana lagändringar, som avses i de motioner, vilka föranlett riksdagens förberörda skrivelse, icke för Gotlands vidkommande kunna anses hava gjort sig gällande. Skulle emellertid erfarenheten inom andra delar av riket hava givit vid handen, att behov i berörda avseende föreligger, synas lagändringarna dock icke böra erhålla den omfattning, som i motionerna föreslås. De synas lämpligen kunna inskränkas till föreskrifter

dels att vid underrättelse till underhållsskyldig, varom förmåles i 3 § av lagen, utmätningsmannen tillika skall meddela besked, att den underhållsskyldige inom den tid, inom vilken denna äger inkomma med invändning, även äger lämna de upplysningar rörande sin ekonomiska ställning och personliga förhållanden i övrigt, som kunna vara av betydelse vid prövning av införselfrågan;

dels ock att införselbeslut för uttagande av oguldna utskylder och allmänna avgifter icke må meddelas, innan gäldenären först avfordrats utskylderna eller avgifterna, samt att vid avfordrandet gäldenären, därest beloppet icke erlægges eller kan uttagas, tillika skall underrättas att införsel i hans avlöning kan ifrågakomma och att han äger att inom viss kort tid till vederbörande utmätningsman inkomma med upplysningar, varom ovan sägs, vid äventyr att underlåtenhet härav icke hindrar införselfrågans prövning.

Vad särskilt angår närmare riktlinjer för fastställande av de belopp, som må innehållas av avlöningen, torde det med hänsyn till de mycket växlande förhållanden, under vilka införsel kan ifrågakomma, vara synnerligen vanskligt att meddela sådana; och delade länsstyrelsen den av lagberedningen på sin tid uttalade mening härutinnan.»

Länsstyrelsen i *Blekinge län* har funnit, att ändringen i 4 § kunde genomföras utan några risker för lagens effektivitet. Emellertid måste därvid tillses, att utmätningsmannens arbetsbörda ej onödigtvis ökades. Länsstyrelsen funne därför lämpligast, att gäldenärens yttrande infordrades genom vederbörande arbetsgivare. Då denne även enligt gällande lag obligatoriskt skulle lämna upplysningar angående de omständigheter, vilka kunde vara av betydelse vid prövning av ansökningar om införsel, borde genom nyssnämnda anordning utmätningsmannens arbete endast i ringa grad påverkas. Därest de erforderliga upplysningarna, såsom understundom skedde, avfordrades genom översändande av tryckta blanketter för ifyllande, skulle ej heller arbetsgivaren förorsakas nämnvärt ökat besvär, om han jämväl ålades att å blankett inhämta nödiga upplysningar från gäldenären. Enklast syntes i så fall vara, att båda dessa slag av upplysningar lämnades å en och samma blankett. I övrigt har länsstyrelsen ansett sig icke kunna tillstyrka någon ändring av nu gällande lag.

Länsstyrelsen i *Kristianstads län* hemställer, att 4 § erhåller förändrad lydelse i huvudsaklig överensstämmelse med motionärernas förslag, att andra punkten i 10 § erhåller följande lydelse: »Underrättelse varde ock av utmätningsmannen med posten avsänd till den underhållsberättigade och den underhållsskyldige eller, då fråga är om införsel för oguldna utskylder eller allmänna avgifter, till gäldenären», samt att i övrigt de nu gällande stadgandena måtte bibehållas.

Länsstyrelsen i *Malmöhus län* har anfört:

»Såsom redan av lagberedningen vid förarbetena till nu gällande införsellag framhållits, torde ett riktigt avvägande av det belopp, som vid införsel bör undantagas till nödigt underhåll åt gäldenären eller åt make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, vilka icke åtnjuta underhållsbidrag och således ej kunna erhålla införsel, icke kunna ske på ett för varje fall rättvist och lämpligt sätt sålunda, att införseln begränsas till viss i lagen angiven kvotdel av avlöningens belopp eller så, att lagen fixerar en viss summa, som i varje fall är fritagen från införsel. Med hänsyn till de skiftande omständigheter, som äro av betydelse för avgörande, huru stor del av avlöningen skall för omförmälda ändamål förbehållas den underhållsberättigade, torde ett tillfredsställande resultat icke kunna nås, med mindre det överlämnas åt vederbörande exekutiva myndighet att i varje särskilt fall träffa detta avgörande. Ett schematiserande av prövningen, på sätt av motionärernas förslag bleve en följd, kan länsstyrelsen för sin del icke finna tillfredsställande.

Givetvis framstår det som synnerligen angeläget tillse, att den utredning, som skall föregå ett beslut om införsel, göres så uttömmande, som införselförfarandets summariska karaktär medgiver, till förhindrande av, att gäldenären genom införselbeslutet berövas nödiga existensmedel för sig och de sina. Ur sådan synpunkt är motionärernas förslag därom, att utmätningsmannen skall, innan införselbeslut meddelas, inhämta nödiga upplysningar förutom hos arbetsgivare eller myndighet jämväl hos gäldenären, i viss mån värt beaktande. Det är en naturlig sak, att upplysningar i saken inhämtas, där sådana bäst och säkrast stå att erhålla. Givet är, att gäldenären själv härvid är den källa, som främst kommer i betraktande. De uppgifter, gäldenären lämnar, böra emellertid kontrolleras hos arbetsgivare eller annorledes. I praxis torde ock redan nu så förfaras, att i sammanhang med det krav, som ofta föregår beslut om införsel, gäldenären avfordras nödiga upplysningar rörande sina ekonomiska villkor och familjeförhållanden. Emellertid kunna fall förekomma, då det icke är lämpligt eller ens möjligt att för ändamålet vända sig till gäldenären. Bland dem, som bliva föremål för åtgärder enligt införsellagen, befinna sig de notoriska skatteskokarna, som finna med sin fördel förenligt att hålla sig undan och därför göra allt för att beträffande dem ett införselbeslut ej skall komma till stånd eller kunna tillämpas. Vidare finnas löntagare, vilkas arbetsanställning är av den art, att de svårligen kunna nås med underrättelse, att fråga om införsel föreligger (exempelvis sjömän). I nu berörda fall böra upplysningar införskaffas på annat sätt än genom gäldenärens hörande. Beaktas bör ock, att enligt vad erfarenheten giver vid handen, en avsevärd procent av de personer, vilkas utskylder uttagas genom införsel, ständigt äro föremål för införselåtgärder. Dessas förhållanden få anses vara så kända, att ett införskaffande av upplysningar i förevarande avseende från dem själva måste anses såsom onödig omgång. En ovillkorlig föreskrift om skyldighet för utmätningsmannen att, innan beslut om införsel meddelas, lämna gäldenären tillfälle att lämna nödiga upplysningar, torde sålunda icke vara att förorda. Det vill synas, som om för vinnande av motionärernas syfte i förevarande avseende, intet annat står att åtgöra än *dels* uttryckligt omnämmande — bland omständigheter, rörande vilka utredning skall verkställas — av gäldenärens inkomster och ekonomiska villkor i övrigt *och dels* meddelande av föreskrift därom, att utmätningsmannen har att för ifrågavarande ändamål inhämta nödiga upplysningar hos arbetsgivare eller myndighet ävensom, där så anses lämpligt och förhållandena medgiva, hos den underhållsskyldige.

Motionärernas förslag, att gäldenären skulle särskilt underrättas om beviljande, jämkning eller upphävande av införsel för utskylder och allmänna avgifter, kan länsstyrelsen icke finna välbetänkt. Genom en dylik föreskrift skulle

utmätningmännen åvälvas ett avsevärt ökat arbete, utan att något gagn för vederbörande skattskyldiga därmed vunnas. Även om någon formell underrättelse icke lämnas gäldenären, torde denne i allt fall icke under alltför lång tid komma att vara i saknad av kännedom om införselbeslutet. Nästa avlöningsdag erhåller han full visshet om förefintligheten av dylikt beslut och dess innebörd. Då det vanliga är, att lön till kroppsarbetarna utbetalas veckovis, erhåller sålunda faktiskt redan nu i allmänhet den skattskyldige tillfälle att inom skälig tid anföra de klagomål över ett meddelat införselbeslut, vartill han må finna sig befogad. Det torde ock vara anledning antaga, att åtminstone för deras vidkommande, som ständigt äro föremål för införselåtgärder, ett underrättelseförfarande enligt motionärernas förslag icke skulle hava annan effekt, än att de låte de periodvis återkommande rekommenderade försändelserna ligga outlösta.

Uti riksdagens skrivelse uttalas, att det synes böra närmare prövas, huruvida icke för fastställandet av det belopp, som må genom införsel innehållas, riktlinjer kunde fastställas genom bestämmelser, meddelade helt eller delvis i administrativ ordning. Vill man inslå på denna väg, synes det icke kunna ske på annat sätt, än att föreskrift lämnas därom, att socialstyrelsen hade att fastställa vissa normer för utmätningmännens prövning av frågan om det belopp, som i olika fall bör förbehållas gäldenären. Det torde nämligen icke vara möjligt att med behörigt hänsynstagande till alla skiftande förhållanden fastställa fixe belopp eller procentsatser för vad som vid införsel skall i varje fall lämnas till gäldenärens disposition. Genom dylika normer, fastställda efter levnadskostnaderna å olika orter, erhöles ock utmätningmännen en värdefull ledning vid den grannliga prövning, som åligger dem. Vid de få tillfällen, då länsstyrelsen såsom överexekutor haft att i anledning av besvär pröva vad som i ett föreliggande fall bort förbehållas gäldenären, har det framstått såsom en synnerligen svår uppgift att med ledning av tillgänglig utredning träffa ett rättvist avgörande. Även för vederbörande överexekutorer bleve alltså dylika av socialstyrelsen fastställda normer av vägledande betydelse. Det är emellertid angeläget framhålla, hurusom dylika normer icke få bliva annat än vad de äro avsedda att vara, nämligen allmänna riktlinjer för prövningen.

Utöver vad som framgår av det ovan sagda finner länsstyrelsen några åtgärder till betryggande av en riktig tillämpning av införsellagens bestämmelser uti det i riksdagens skrivelse berörda avseende icke vara att förorda, därest lagens effektivitet skall uppehållas.»

Länsstyrelsen i *Hallands län* anser, att bestämmelserna i 21 § av lagen böra bibehållas oförändrade men hemställer, att 4 § första stycket i lagen erhåller den lydelse, motionärerna föreslagit, med den ändring att mellan orden »som och» och »den underhållsskyldige» inskjutes »därest utmätningssmannen i särskilt fall finner skäl därtill föreligga».

Länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* håller före, att lagen med dess nuvarande innehåll icke behöver i tillämpningen giva anledning till sådan otrygghet för en underhållsskyldig skattebetalare, att något särskilt behov i verkligheten kunde förefinnas för lagens omarbetning och komplettering i den riktning, som under ärendets behandling hos riksdagen angivits, helst som lämpligheten av de föreslagna stadgandena starkt kunde ifrågasättas.

Länsstyrelsen i *Älvsborgs län* avstyrker bestämt varje ändring av införsellagen i föreslagen riktning samt uttalar, att i administrativ väg meddelade

föreskrifter av innehåll, som i det föregående antytt, väl kunde försvara sin plats men icke vore av något oundgängligt behov påkallade.

Jämväl länsstyrelserna i *Skaraborgs, Värmlands och Kopparbergs län* avstyrka de föreslagna lagändringarna.

Länsstyrelsen i *Örebro län* har anfört:

»I de motioner, som föranlett riksdagens skrivelse, har föreslagits, bland annat, införande i lagen av en bestämmelse om, att verkställd införsel i varje fall icke finge överstiga viss procent av den skattskyldiges inkomst, för månad räknat. I fråga om olämpligheten av en dylik bestämmelse finner länsstyrelsen sig kunna åberopa vad av lagberedningen härutinnan anförts i dess motiv till förevarande lagstiftning. Länsstyrelsen kan ej heller förorda det i motionerna framställda förslaget om skyldighet för utmättningsman att — i likhet med vad i fråga om införsel för uttagande av underhållsbidrag äger rum — meddela vederbörande gäldenär skriftlig underrättelse om avsedda åtgärden före dess företagande. En dylik skyldighet skulle nämligen på grund av mängden hithörande ärenden medföra en sådan ökning i utmättningsmännens arbetsbörda, att arbetets jämna gång komme att äventyras, varjämte den härav orsakade tidsutdräkten säkerligen komme att inverka menligt på indrivningens effektivitet.

Av samma skäl måste länsstyrelsen avstyrka jämväl det i riksdagsskrivelsen såsom förtjänt av undersökning upptagna förslaget, att gäldenär bör beredas tillfälle att före införselns företagande yttra sig i ärendet och att därvid komma med de upplysningar, som kunde vara av betydelse för ett införselbeslut.

I detta avseende bör framhållas, att det stora flertalet införselärenden torde avse personer, som år efter år äro föremål för liknande åtgärd och i fråga om vilka det sålunda kan antagas, att de icke annorledes än efter dylikt tvångsförfarande erlægga sina utskylder. Då dessa personer av samma orsak äro för de indrivande myndigheterna väl kända, torde i regel föga vara att vinna genom en ovillkorlig föreskrift om den restskyldiges hörande.

Emellertid kunna säkerligen understundom påvisas fall, då ett meddelat införselbeslut icke grundats på tillräcklig och noggrann utredning angående vederbörandes ekonomiska och övriga förhållanden. Till mildrande av härav orsakade olägenheter synes anledning föreligga att så långt ske kan underlätta möjligheten att påkalla rättelse eller jämkning i ett dylikt beslut.

Vid införsel torde för närvarande i allmänhet förfaras så, att beslutet utskrivs i två exemplar, av vilka det ena överlämnas till arbetsgivaren, som därå gör anteckning om verkställda avbetalningar, medan det andra exemplaret behålles av utmättningsmannen. Den restskyldige erhåller således vanligen icke något exemplar av beslutet. Det torde nu lämpligen kunna föreskrivas, att införselbeslut skall utfärdas i tre exemplar — något som, då system med självkopiering väl så gott som alltid vid sådant arbete kommer till användning, icke behöver medföra avsevärt större besvär — samt att två av dessa skola överlämnas till arbetsgivaren, det ena för dennes räkning och det andra för att jämte återstående avlöning tillställas den restskyldige. I denne sistnämndes exemplar bör tydlig anvisning finnas intagen, huru jämkning i beslutet skall kunna erhållas hos utmättningsmannen ävensom huru besvär över dennes åtgärd skola anföras hos överexekutor.

Därest slutligen i stämpelförordningen intages bestämmelse om stämpelfrihet för beslut i införselärenden, synes det länsstyrelsen, som om härigenom vederbörande restskyldiges intressen i förevarande avseende blivit på behörigt och tillfredsställande sätt tillgodosedda.»

Länsstyrelsen i *Västmanlands län* har anfört:

»Uti infordrade yttranden hava utmätningsmännen i länet med endast ett par undantag meddelat, att de ansåge ifrågasättande lagändring obehörlig. Därförutom har anmärkts, att en skyldighet att före meddelandet av beslut om införsel för utskylder genom rekommenderat brev giva den restskyldige underrättelse och föreläggande enligt 3 § i lagen, skulle avsevärt öka deras arbetsbörda.

Det förhållandet, att besvär över införselbeslut sällan förekomme i länet, tyder, enligt vad länsstyrelsen antog, därpå, att en noggrann utredning om vederbörandes betalningsförmåga plägade föregå beslutet. En riktig tillämpning av lagens 6 § är ju icke heller möjlig, därest icke en utredning förut verkställdes i alla de avseende motionärerna åsyfta med det föreslagna tillägget till 4 §. Även om det skulle förekomma, att ett införselbeslut i något avseende icke står i överensstämmelse med de uti 6 § angivna grunderna, finnes möjlighet till rättelse, i det att antingen utmätningsmannen kan på därom gjord framställning förordna om av förhållandena påkallad jämkning i beslutet eller ock länsstyrelsen på besvär av den betalningsskyldige kan upphäva eller ändra detsamma. Den föreslagna kompletteringen av 4 § torde åtminstone för detta läns vidkommande således kunna anses sakna praktisk betydelse.

Enligt den ifrågasatta ändringen av 21 § skulle det åligga utmätningsman att, då fråga vore om införsel för oguldna utskylder, dels genom rekommenderat brev underrätta den betalningsskyldige och giva honom föreläggande om förestående införselbeslut, dels ock efter beslutets meddelande låta skriftlig underrättelse därom bevisligen tillställas honom. På grund av den betydande ökning av göromålen, som genom ett dylikt åliggande skulle uppkomma till förfång för andra tjänstegöromål, kan ifrågasättas, huruvida icke ändamålet med ett dylikt förfarande kan vinnas genom ett annat och bekvämare förfaringsätt. Enligt vad länsstyrelsen inhämtat meddelas i regel införselbeslut i fråga om utskylder först efter det den betalningsskyldige, vid äventyr av exekutiva åtgärder, avkrävt restantierna. Om samtidigt med krav eller utmätningsförsök för utskyldernas uttagande den restskyldige erhöle föreläggande att, om han hade något att invända mot införsel eller att andraga beträffande de bestämmelser, som vid beviljandet av införsel borde meddelas, inom viss kort tid muntligen eller skriftligen avgiva yttrande till vederbörande utmätningsman, bleve särskild underrättelse och föreläggande medelst rekommenderat brev obehörliga. Om icke ett muntligt föreläggande kan anses vara tillfyllest, torde föreläggandet kunna göras helt enkelt på det sätt, att till den restskyldige överlämnas en tryckt blankett, å vilken endast behöfde ifyllas den restskyldiges namn och utskyldsbeloppet samt datum för föreläggandet. Erforderliga blanketter torde böra tillhandahållas av statsverket. Ett eventuellt lagbestämmande om ett dylikt förfarande bör dock så avfattas, att utmätningsmannen, där särskilda förhållanden därtill föranleda, må äga rätt att bevilja införsel utan föregående föreläggande. Det lär nämligen vara icke så ovanligt, att personer, som oftast endast en kortare tid arbeta på samma plats, lämna sin anställning och samtidigt uttaga inestående avlöning, så snart de fått kännedom om, att införsel inom den närmaste tiden kan komma att beviljas. Beträffande underrättelse om meddelad införsel för utskylder synes sådan endast böra lämnas, därest införsel i fall, som ovan berörts, meddelats utan föregående föreläggande.

Vad slutligen angår motionärernas förslag, att det belopp, som skall innehållas av avlöning, ej må fastställas till viss summa för månad eller annan tidsperiod utan skall bestämmas till viss procent av vid varje avlöningstillfälle utgående lönebelopp, hava motionärerna uppenbarligen förbisett flera omständigheter, som göra fixerandet av ett maximum för procenttalet högst olämpligt.

Endast i sådan avlöning, som utgår kontant, lärer enligt lagen införsel kunna beviljas. Nu är emellertid förhållandet, att särskilt å landsbygden en stor del utav avlöningen ofta utgöres av naturaförmåner. Det är uppenbart, att då den restskyldiges avlöning till väsentlig del består av naturaförmåner, en betydligt högre procent av den kontanta lönen kan innehållas än då hela avlöningen utgår kontant. Oavsett detta kan en procentsats av exempelvis högst fem procent vid en månadsavlöning av 100 kronor verka synnerligen olika på skilda orter. På en dyrort kan den kännas betungande under det att på en billig ort en flerdubblad procentsats skulle utan vidare olägenhet för den skattskyldige kunna fastställas. Ännu orättvisare skulle tillämpningen av de föreslagna procentsatserna kunna bliva, om den restskyldige på dyrorten är familjeförsörjare och den restskyldige å den billigare orten har att draga försorg endast om sig själv. Enligt länsstyrelsens mening bör därför fördelningen av den restskyldiges avlöning mellan utskylder och levnadsbehov såsom hittills bero på utmätningmannens prövning av föreliggande förhållanden och icke på en lagbestämd procentsiffra. Vid sådant förhållande och då såsom ovan framhållits den restskyldige kan erhålla rättelse av införselbeslutet, om anledning därtill förefinnes, anser sig länsstyrelsen böra i denna del avstyrka ändring av 21 §.»

Länsstyrelsen i *Gävleborgs län* har avstyrkt de föreslagna lagändringarna; skulle emellertid anses nödvändigt att meddela bestämdare riktlinjer för fastställandet av det belopp, som av avlöningen finge innehållas, har länsstyrelsen ansett, att sådant lämpligen kunde ske i administrativ väg.

Länsstyrelsen i *Västernorrlands län* har anfört, att ehuru väl ifrågavarande lag, sådan den i länet tillämpades, icke tarvade någon omarbetning i det syfte riksdagens skrivelse angåve, länsstyrelsen icke hade något att erinra mot ytterligare utredning, därest sådan eljest skulle anses av förhållandena påkallad.

Länsstyrelsen i *Jämtlands län* har yttrat, att då, såvitt man kunde döma av den erfarenhet, som vunnits, införselinstitutet hittills icke tillämpats på sådant sätt, att den skattskyldige därigenom kommit att sakna medel till underhåll för sig och de sina, men det däremot kunde befaras, att de föreslagna ändringarna skulle komma att inverka menligt på lagens effektivitet, ansåge länsstyrelsen någon annan åtgärd icke för närvarande vara erforderlig än möjligen att i uppborndsreglementet borde intagas föreskrift därom, att i debetsedel eller uppborndskungörelse skulle meddelas en erinring om, att uraktläthenhet att betala utskylderna kunde medföra påföljd av införsel.

Länsstyrelsen i *Västerbottens län* har anfört:

»Vad beträffar frågan, huruvida bestämmelser kunna meddelas i syfte att bereda gäldenären tillfälle att yttra sig, innan införsel för utskylder eller allmänna avgifter meddelas, synes det vara uppenbart, att med den stora utsträckning, i vilken införsellagen tillämpas vid sådan indrivning, den av motionärerna föreslagna skyldigheten för utmätningssmannen att i rekommenderat brev tillställa den restförde i 3 § omförmälda underrättelse och föreläggande, komme att för det stora flertalet av utmätningssmän medföra en ökning i deras arbete på ett rent oöverkomligt sätt. Utskottet har också i stället ifrågasatt, huruvida ej borde lagfästas redan nu tillämpat förfaringssätt att meddela införsel först efter det vanliga exekutiva åtgärder vidtagits och befunnits gagnlösa och sedan därvid i nämnda paragraf omförmälda föreläggande lämnats den restförde. Då utmätningssmannen beträffande en stor del av de restförde i förväg äger kännedom om, att det exekutiva förfarandet är lönlöst och följaktligen en

föreskrift i nämnda riktning måste åtföljas av ett medgivande för utmätningsmannen, att, där förhållandena därtill föranleda, bevilja införsel utan att gäldenären dessförinnan hörts, synes en sådan föreskrift vara av ringa betydelse.

I likhet med utskottet finner även länsstyrelsen, att det icke lämpligen låter sig göra att i lagen angiva fixa procentsatser å det belopp, som må innehållas av avlöningen. I detta hänseende måste överlämnas åt utmätningsmannens omdöme att efter verkställande av den undersökning rörande den restfördes förhållanden, som blir en följd redan av stadgandet i 6 § tredje stycket, bestämma detta belopp. Är någon av parterna missnöjd med utmätningsmannens beslut i detta hänseende, står det parten fritt att hos utmätningsmannen söka erhålla jämkning och, om så finnes nödigt, genom besvär hos länsstyrelsen söka vinna rättelse. I detta sammanhang ville länsstyrelsen meddela, att, sedan berörda lag trädde i kraft, endast i ett ringa fåtal fall besvär i dylika ärenden anförts hos länsstyrelsen i Västerbottens län.

Enligt länsstyrelsens förmenande förefunnes ej heller behov av sådan ändring av 21 §, som skulle medföra skyldighet för utmätningsmannen att särskilt underrätta den restförde om beviljande, jämkning eller upphävande av införsel för utskylder och allmänna avgifter.»

Länsstyrelsen i *Norrbottens län* har yttrat, att det vore av vikt att utmätningsmannen alltid förskaffade sig en så noggrann kännedom som möjligt om gäldenärens förhållanden, och för detta ändamål vore det understundom lämpligt och nödvändigt att på ett eller annat sätt höra gäldenären själv. Lagen hade i detta avseende onekligen en mindre lycklig formulering, i det att 4 § såsom källa för nödiga upplysningar endast angåve arbetsgivare och myndighet. Ett förtydligande härutinnan, innefattande direkt anvisning för utmätningsmannen att för erforderliga upplysningars vinnande vid behov på lämpligt sätt höra gäldenären, finge anses önskvärt. I övrigt har länsstyrelsen icke ansett lagändring erforderlig.

Landssekreterariatet har å landsorganisationens vägnar anfört:

»Otvivelaktigt har lagen av vissa utmätningsmän tillämpats utan skälig hänsyn till skattgäldenärens möjlighet att nödtorftigt uppehålla sig och sin familj. Särskilt har detta framträtt under de senare åren, då införsel i lön tillämpats för att utfå skatterestantier för år 1920. På grund av att lönerna detta år voro relativt höga blevo skattebeloppen stora, så att möjlighet ej förelåg för ett stort antal arbetare att erlägga skatten under arbetslöshetsperioden. När arbete sedermera erhöles voro lönerna väsentligt lägre än år 1920. Härtill synes vissa utmätningsmän ej tagit tillbörlig hänsyn, utan gjort införseln så stor att otillräckligt och i vissa fall intet lämnats kvar till gäldenärens uppehälle. Ett sådant tillvägagångssätt är naturligtvis oriktigt. Efter en tids arbetslöshet är en arbetares ekonomiska ställning så förstörd att skatteindrivningen bör göras på ett så litet betungande sätt som möjligt.

Att i lagtexten uppdraga generella bestämmelser em hur detta skall kunna ske är dock ganska svårt. För en arbetare, som har en jämn veckolön, torde det kännas mindre betungande om införseln fördelas över en längre tid med ett visst belopp pr vecka. Däremot torde en ackordsarbetare, som i förskott å ackordet erhåller ett efter timlön beräknat belopp pr vecka för att sedan vid ackordets uppmätning erhålla ackordsöverskottet, finna det lämpligare att införseln göres i ackordsöverskottet.

Nu kan det givetvis vara mycket svårt för utmätningsmannen att få kännedom om alla hithörande förhållanden och rättvist besluta om införseln, även om han därom konfererat med arbetsgivaren. Det synes oss därför ändamåls-

enligt, att införsel i lön bestämmes genom överenskommelse mellan utmätningsmannen, arbetsgivaren och vederbörande löntagare. Arbetsgivaren intager här en mellanställning. Å ena sidan sammanfaller hans intresse med utmätningsmannens, att få saken ordnad på kortaste tid, men å andra sidan måste han se till att hos honom anställd arbetare ej berövas möjligheten att upprätthålla sin arbetsförmåga i brist på medel till behöflig näring. Lämpligaste sättet för träffande av sådan överenskommelse torde vara att utmätningsmannen i förväg på telefon eller annat sätt meddelar arbetsgivaren om sitt besök och dess syfte, så att arbetsgivaren kan anmoda vederbörande arbetare eller löntagare att samtidigt tillstådeskomma. På större arbetsplatser torde berörda arbetare kunna representeras av ombud. Vi vilja särskilt framhålla lämpligheten av att man sökte åstadkomma möjlighet till träffande av överenskommelse mellan utmätningsmannen, arbetsgivaren och arbetarnas verkstadsklubb eller fackförening om lämpliga regler för införsel i lön, att tillämpas vid respektive arbetsplats, varvid rätt bör givas för verkstadsklubbens eller fackföreningens styrelse att i undantagsfall, då särskild anledning därtill föreligger, påkalla överenskommelse om annat tillvägagångssätt än de i de allmänna reglerna bestämda. Komma arbetsgivaren och arbetarnas fackorganisationer överens om bestämmelser för införsel i lön, kunna dessa bestämmelser säkerligen även godkännas av utmätningsmannen.

I detta sammanhang vilja vi påtala en annan brist i nu gällande lag. Enligt denna ha arbetsgivarna ej skyldighet att lämna löntagaren något kvitto på de belopp, som avdras på lönen. Löntagaren har därför ej något bevis på att han avbetalt å skatten eller tillfullo betalt densamma. Skulle arbetsgivaren av någon anledning ej kunna redovisa innehållna medel står löntagaren inför risken att ännu en gång få betala beloppet. Det synes oss därför riktigt att det i lagen införes bestämmelser om att arbetsgivaren skall ha skyldighet att lämna löntagaren kvitto på innehållna medel och att dessa kvitton gälla som bevis för erlagd skatt till det belopp de utvisa. Därest arbetsgivaren försättes i konkurs eller av annan anledning ej kan redovisa innehållna löner må löntagaren anses ha fullgjort sina betalningar så långt detta genom kvitton kan styrkas, och ha alltså uppbördsmyndigheterna att mot arbetsgivaren eller hans konkursbo göra sin talan gällande.

I anslutning till vad vi ovan anfört tillåta vi oss hemställa, att i lagen om införsel i lön måtte införas bestämmelse om

att tillbörlig hänsyn bör tagas till gäldenärens ekonomiska ställning, så att införsel ej företages omedelbart en löntagare fått arbete efter arbetslöshet och att införsel ej heller göres omedelbart före helg och dag för hyresbetalning;

att överenskommelse om införsels storlek må träffas mellan utmätningsmannen, arbetsgivaren och styrelsen för å platsen varande fackförening eller verkstadsklubb eller den löntagare hos vilken införsel skall ske;

att, i fall överenskommelse ej kan träffas, frågan må hänskjutas till avgörande av lämplig myndighet;

att, därest utmätningsman gives rätt besluta över införsels storlek, utmätningsman, som ej iakttagit lagens föreskrift, att införsel ej må göras till större belopp än att den, hos vilken införsel göres, må kunna försörja sig och sin familj, må kunna ställas till laga ansvar;

att arbetsgivaren skall ha skyldighet att lämna löntagare kvitto på innehållna medel och att dessa kvitton skola gälla som bevis för erlagd skatt eller del därav; samt

att uppbördsmyndighet har att föra talan mot arbetsgivare, som ej redovisat innehållna medel, och att talan ej kan föras mot löntagaren för de belopp han visat sig genom införsel ha betalt.»

Landssekreterariatet har åberopat yttranden från en del arbetarförbund. Av dessa har *Svenska Grov- och Fabriksarbetareförbundet* anfört:

»För att få närmare kännedom om lagens tillämpning från myndigheternas sida, har ett flertal av förbundets avdelningar anmodats yttra sig häröver. Av dessa yttranden framgår, att på de flesta platser ha myndigheterna vid införsel gått humant och hänsynsfullt tillväga och någon anmärkning mot lagen och dess handhavande har icke framställts. Ett icke ringa antal yttranden giva emellertid vid handen, att införsellagen på vissa orter tillämpats med onödig stränghet och utan tillbörligt hänsynstagande till lagens § 6. Av i båda riktningarna gående yttranden närs lutes utdrag.

Under förutsättning av ett hänsynsfullt tillämpande av bestämmelserna i lagen om införsel har således inget varit att anmärka, men som en dylik hänsynsfullhet icke alltid gör sig gällande från utmätningsmännens sida — säkerligen mången gång beroende på att i lagen saknas direktiv att följa — vore det nog så önskligt om lagen kunde omarbetas i syfte att bereda skatteresterande och underhållsskyldiga större trygghet så att de vid införsel ej komma att sakna medel för sig och sin familjs underhåll. Som orättvis måste betraktas den på vissa håll praktiserade taktiken att fastställa ett generellt belopp vid införsel, lika för såväl ogifta som gifta med stora familjer och detta även om avlöningarna äro divergerande. Ett synnerligen hårdhänt handhavande av lagen är även att omedelbart kräva införsel så snart arbete erhållits efter en längre tids arbetslöshet. Den hänsyn, som på sina håll vid införsel toges till såväl erläggande av hyra som ock vid inträffande helgdagar, bör mera allmänt komma till sin rätt. Här påpekade olägenheter med gällande bestämmelser bliva emellertid icke borteliminerade i och med att den av motionärerna vid årets riksdag föreslagna ändringen vidtages, gående ut på att vid införsel skall bestämmas en viss procent av vid varje avlöningstillfälle utgående lönebelopp. Det av motionärerna föreslagna tillvägagångssättet tager ingen hänsyn till de olikartade ekonomiska förhållanden, varunder personer med visserligen lika inkomster men exempelvis olika stor familj leva. För undvikande av ovan åberopade olägenheter tarvas andra ändringar i lagen, och förmoda vi detta låter sig göra utan lagens effektivitets äventyrande. Det torde vara nog med påpekande härav utan framläggande av preciserade förslag.

Den av motionärerna föreslagna ändringen av lagens 4 § synes oss däremot vara värd beaktande. Det kan nämligen icke vara tillfyllestgörande, att utmätningsmannen inhämtar upplysningar enbart hos arbetsgivaren, ty denne kan givetvis icke ensamt avgöra om det belopp, som skall innehållas, ej sättes så högt, att den underhållsskyldige eller skatteresterande kommer att sakna medel till underhåll för sig och sin familj. Visserligen medgiver lagens 7 § jämkning i beslutad införsel, men om upplysningar dessförinnan inhämtats även av den, hos vilken införsel beviljats, kan redan från första början enighet om införselbeloppets storlek vinnas och därefter uppstående komplikationer undvikas. Slutligen vilja vi understryka det i avdelningarnas yttranden framkomna önskemålet, att den, hos vilken införsel sker, för varje gång må erhålla ett kvitto, angivande inbetalt belopp samt vilken skatt införseln avser.»

Svenska arbetsgivareföreningen har på i huvudsak enahanda skäl, som av lagberedningen och av andra särskilda utskottet vid 1918 års urtima riksdag anförts, avstyrkt de ifrågasatta lagändringarna.

Föreningen Sveriges stadsfogdar har angående frågan om underrättelse till gäldenären före införsels meddelande anfört:

»Föreningen anser att lagändring i syfte att införa skyldighet att lämna dylik underrättelse icke är att tillråda, och föreningen får till stöd för sin uppfattning åberopa, vad andra särskilda utskottet vid 1918 års urtima riksdag härom anförde. Dessutom vill föreningen erinra om, att bestämmelse om avsändande till gäldenären i rekommenderat brev av underrättelse om sökt utnämning för utskylder fanns intagen i § 4 av restindrivningsförordningen av den 14 december 1917. Denna bestämmelse upphävdes emellertid i det hela genom Kungl. kungörelsen den 24 januari 1919. Under de tretton månader, som stadgandet gällde, hade man tillfälle att se verkningarna därav. Det visade sig då, att de utsända rekommenderade försändelserna till en början av gäldenärerna utkwitterades, men att, i den mån deras innehåll blev allmänt bekant, de restskyldige som regel icke avhämtade dem hos postverket, utan läto underrättelserna massvis återgå till avsändaren. Hur mycket arbete, tid och pengar, som härigenom i onödan förspildes, kan man få en uppfattning om, då man erfar, att i Stockholm c:a 100,000 dylika försändelser för år avsändes och att av dessa inemot 90 % icke mottogos av gäldenärerna, utan återkommo till avsändaren.»

Föreningen förklarar sig anse att införsellagen icke vore i behov av omarbetning i den av motionärerna föreslagna riktningen. Lagen vore ett gott och synnerligen smidigt instrument för sitt ändamål. Skulle den icke rätt handhas, funnes ju korrektiv häremot, och missbruk förhindrades icke genom att ändra lagen. Föreningen avstyrkte därför de påyrkade ändringarna i införsellagen.

Svenska exekutionsmännens riksförbund har anført, att lagen om införsel i avlöning, pension eller livränta, redan med den avfattning den nu hade, enligt styrelsens mening medgäve betryggande skydd för den skattskyldige och att detta kunde ernås på administrativ väg utan särskilda lagstiftningsåtgärder; att ett lagfästade av sådant förfarande, att restförda skattskyldiga skulle med hot om exekutiva åtgärder först avfordras restantebeloppet, innan införsel kunde meddelas, skulle vara för indrivningsarbetet onödigt betungande och till föga gagn för den skattskyldige; samt att, då pågående utredning rörande rationell skatteuppbörd torde komma att beröra även införselförfarandet vid restantieindrivningen, det borde tagas i övervägande, om ej en lagändring i av riksdagen angiven riktning borde kunna anstå, tills nämnda utredning slutförts.

Styrelsen för föreningen Sveriges landsfiskaler har yttrat, att en förändring i gällande införsellag i den föreslagna riktningen skulle i synnerligen hög grad belasta den redan nu allt för stora arbetsbördan i flertalet landsfiskalsdistrikt, utan att lända till gagn vare sig för det allmänna eller för de skattskyldiga men däremot verka därhän, att lagen, som hittills visat sig fungera på ett fullt tillfredsställande sätt, bleve ineffektiv och otidsenlig.

Såsom av yttrandena framgår har införsellagen kommit till vidsträckt användning för indrivning av oguldna utskylder, och lagen har i sådant hänseende visat sig vara synnerligen effektiv. I det summariska förfarandet finnes emellertid en fara för godtycklig lagtillämpning. Korrektivet mot ett oriktigt förfarande från utmätningssmannens sida ligger i rätten att överklaga hans beslut, och myndigheterna hava även såsom bevis på att någon lagändring

*Departement-
schefen*

ej är av behovet påkallad anført, att besvär över utmätningsmännens utslag i införselmål anförts allenast i ett fåtal fall. Emellertid kan detta även hava berott på andra omständigheter. Av den kategori skattskyldiga, å vilka lagen vunnit tillämpning, torde många av bristande kännedom om sättet för överklagande hava underlåtit att anføra besvär, eller ock kunna de därifrån hava avskräckts på grund av de med överklagandet förenade kostnaderna. Av landssekreteriatets yttrande framgår också, att i en del fall tillbörlig hänsyn icke tagits till de skattskyldigas ekonomiska omständigheter. De utdrag av yttranden från svenska grov- och fabriksarbetareförbundets underavdelningar, som bifogats landssekreteriatets utlåtande, visa, att i de större städerna utmätningsmännen i allmänhet tillmötesgått de skattskyldigas befogade önskningsar, under det att å vissa industriorter å landsbygden anmärkningar kunnat riktas mot utmätningsmännens handhavande av ifrågavarande lag. Till de slitningar, som uppkommit, synas förhållandena under krisåren hava i hög grad bidragit. Därigenom att skatterna beräknats å inkomster, som väsentligen överstigit vad de skattskyldiga vid tiden för skattebetalningen åtnjutit i lön, har skattebördan blivit avsevärt tyngre än under normala förhållanden.

Vad nu först angår frågan om lagändring i syfte att bereda gäldenären tillfälle att yttra sig, innan införsel för utskylder eller allmänna avgifter meddelas, är den skyldighet att underrätta gäldenär om ansökan rörande införsel för underhållsbidrag, varom stadgas i 3 § införsellagen, meddelad för att gäldenären skall kunna dels framställa de anmärkningar mot fordringen, vartill han kan anse sig befogad, och dels framföra sina önskemål rörande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel böra meddelas. Då utskylder få uttagas oavsett fel i debitering och däröver anförda besvär, är vid införsel för utskylder underrättelse icke i samma grad som vid införsel för underhållsbidrag av behovet påkallad för att bereda gäldenären tillfälle att göra invändning mot fordringen. Däremot synes vid införsel för utskylder, lika väl som vid införsel för underhållsbidrag, tillfälle om möjligt böra beredas gäldenären att redogöra för de omständigheter av ekonomisk eller annan natur, som kunna inverka på storleken av det belopp, som av lönen bör innehållas, eller på andra bestämmelser, som vid beviljande av införseln böra meddelas. Emot ett stadgande om skyldighet att underrätta gäldenären, innan införsel för utskylder meddelas, har åberopats dels den väsentligt ökade arbetsbörda, som med hänsyn till det stora antalet mål rörande införsel för utskylder skulle åsamkas utmätningsmännen, och dels det tillfälle att undkomma införsel, som genom underrättelsen skulle beredas skatte-skolkare. Emellertid synes det, som om underrättelseförfarandet skulle kunna så ordnas, att nämnda olägenheter väsentligen kunna undvikas.

Såsom nämnt, skulle vid införsel för utskylder underrättelsen till gäldenären avse huvudsakligen att bereda honom tillfälle att för utmätningsmannen redogöra för sina ekonomiska förhållanden. Äro då dessa redan förut kända för utmätningsmannen, saknas anledning att lämna gäldenären tillfälle att yttra sig före införselns meddelande. Av de yttranden från utmätningsmän, som bifogats länsstyrelsernas utlåtanden, synes framgå att till och med flertalet av de gäldenärer, hos vilka utskylder uttagas medelst införsel, så gott som ständigt

äro underkastade dylik införsel. Att lämna särskild underrättelse till dessa skattskyldiga för varje gång införseln kommer att avse nya utskylder, lärer icke kunna ifrågakomma. Ej heller bör underrättelse före införselns meddelande lämnas en gäldenär, därest utmätningsmannen har skälig anledning antaga, att gäldenären skall begagna sig härav allenast till att byta arbetsplats för att sålunda undgå införsel.

Skyldigheten att underrätta gäldenären före beviljande av införsel för utskylder bör sålunda icke göras obligatorisk. Underrättelse skall meddelas, där omständigheterna ej till annat föranleda. Skulle det visa sig, att ett stadgande i sådan riktning skulle medföra oenhetlig praxis eller att underrättelse icke komme att lämnas i fall, där sådant bort ske, lärer Kungl. Maj:t i administrativ väg kunna meddela de instruktioner i denna del, som kunna finnas erforderliga.

Vad därefter angår formen för underrättelsen, synes man icke vid införsel för utskylder kunna, på sätt vid införsel för underhållsbidrag skett, upprätthålla kravet på att underrättelsen bevisligen delgives gäldenären, utan lärer det vara tillräckligt om, såsom i propositionen i förevarande ämne till 1918 års urtima riksdag föreslogs, underrättelsen meddelas gäldenären i rekommenderat tjänstebrev. Emellertid torde ej heller detta sätt för underrättelsens lämnande böra göras obligatoriskt. Av de inkomna utlåtandena framgår, att i de fall, då man haft anledning antaga att restförda utskylder skola gäldas, utan att införselförfarandet skall behöva komma till användning, gäldenären före införsels beviljande avfordras utskylderna. Då sålunda krav hos gäldenären verkställs, bör han lämpligen samtidigt erinras om att, därest utskylderna ej erläggas, införsel kommer att beviljas, varjämte föreläggande bör meddelas honom att inkomma med de upplysningar angående hans ekonomiska ställning m. m., som han kan finna erforderliga. Stadgandet om sättet för underrättelses lämnande bör därför erhålla den lydelsen, att underrättelsen skall meddelas genom avsändande av rekommenderat tjänstebrev eller på annat lämpligt sätt.

I förenämnda motioner vid 1924 års riksdag föreslogs ändring av 4 § i införsellagen, gående ut på att utmätningsmannen skulle vara skyldig att rörande de omständigheter, som kunde vara av betydelse för prövningen av ansökan om införsel, inhämta nödiga upplysningar ej blott av arbetsgivare eller myndighet utan även av gäldenären. En sådan lagändring synes dock ej av behovet påkallad. Beredes gäldenären, såsom ovan föreslagits, tillfälle att yttra sig i ärendet, lärer hans intresse vara behörigen tillgodosett. Vill han ej begagna sig av det tillfälle, som sålunda beredes honom att lämna upplysning om sina ekonomiska förhållanden, synes han själv böra få bära konsekvenserna därav.

I 6 § i införsellagen föreskrives, såsom förut nämnts, att utmätningsmannen skall förordna huru stort belopp av avlöningen skall, i den mån densamma förfaller, innehållas till gäldande av underhållsbidraget. Vidare stadgas, att det belopp, som skall innehållas, ej må sättas så högt, att den underhållsskyldige kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn. Motionärerna hava funnit, att vid införsel för utskylder gäldenärens intresse icke tillräckligt tillgodosetts genom nämnda

stadgande, utan hava föreslagit, att vid dylik införsel det belopp, som skulle innehållas, ej borde få fastställas till viss summa för månad eller annan tidsperiod utan skulle bestämmas till viss procent av de vid varje avlöningstillfälle utgående lönebelopp, därvid för mindre inkomster viss maximiprocent skulle i lagen angivas.

Av vad förut anförts framgår, att lagberedningen, som utarbetat förslaget till 1917 års lag, diskuterat frågan, huruvida icke visst minimum — en kvotdel av avlöningen eller en viss summa — alltid borde förbehållas gäldenären. Lagberedningen fann emellertid, att de omständigheter, som inverkade på avgörandet huru stor del av avlöningen borde förbehållas gäldenären, vore så skiftande, att ett tillfredsställande resultat icke kunde nås med mindre det överlämnades åt vederbörande exekutiva myndighet att i varje särskilt fall träffa detta avgörande. Av de inkomna yttrandena från utmätningsmännen framgår, att på många ställen det tillvägagångssättet tillämpas, att ett belopp, motsvarande viss procent av avlöningen, uttages, varvid procenten bestämmas högre för större inkomst samt för icke familjeförsörjare. Icke desto mindre avstyrkes i de inkomna utlåtandena så gott som enhälligt angivandet i lagen av vissa fixa procentsatser, som högst må av lönen innehållas. Förhållandena hava ansetts vara alltför växlande för att en dylik generalisering skulle vara möjlig.

Emellertid synes det mig, som om man utan att tillgripa dylika fixa procentsatser ändock skulle kunna avhjälpa de olägenheter och svårigheter, som nu gällande bestämmelser understundom visat sig medföra och mot vilka motionärerna riktat sig. Jag vill härvid erinra, att då, såsom för närvarande gäller, visst belopp av lönen skall innehållas, det kan, om avlöningen för gäldenären sjunker väsentligt under vad han vid införselns meddelande uppbar, inträffa, att gäldenären får mycket litet över av lönen för sig och sin familj. Visserligen kan han då söka jämkning i införselbeslutet, och kommer väl sådan jämkning i allmänhet att på grund av de förändrade förhållandena beviljas, men ofta lär jämkning icke kunna vinnas till det avlöningstillfälle, då gäldenären första gången uppbar mindre lön. Denna olägenhet kan undvikas, därest bestämmelsen om innehållande av visst belopp av lönen kompletteras med ett stadgande, att tillika skall angivas viss av utmätningsmannen fastställd procent av avlöningen, som det innehållna beloppet ej må överstiga. Ett dylikt stadgande skulle även i viss mån innebära ökad garanti för ett noggrant övervägande av införselbeslutet. Stadgandet bör gälla vid införsel för såväl underhållsbidrag som utskylder och förty intagas i 6 §.

I lagen stadgas, såsom nämnts, att visst belopp av avlöningen skall innehållas. Av bestämmelsen synes icke nödvändigt följa, att ett lika stort belopp skall innehållas vid varje avlöningstillfälle. Lagberedningen säger härom, att i regel borde innehållandet ske så, att utmätningsmannen utsatte ett visst belopp, som skulle innehållas vid varje avlöningstillfälle, men att det någon gång, om avlöningen utbetalades oregelbundet, kunde finnas lämpligare att förordna, att ett visst belopp skulle innehållas under viss tid, till exempel för var vecka eller månad. Det lär vara uppenbart, att det med hänsyn till gäldenären åliggande utbetalningar eller andra omständigheter kan vara synnerligen olägligt för ho-

nom att vid visst avlöningstillfälle bliva genom införsel fräntagen dispositionsrätten över en stor del av sin lön. Vid ett avlöningstillfälle, som inträffar omedelbart före en gäldenären åliggande hyresbetalning, lär det vara betydligt svårare för gäldenären att avstå ett lika stort belopp som vid övriga avlöningstillfällen. Även andra omständigheter såsom inträffande helgdagar med mera kunna härvid vara av betydelse. Det förefaller nu, som om på en del håll utmätningmännen tagit vederbörlig hänsyn till sådana omständigheter och därefter anpassat det innehållna beloppet, under det att på andra håll innehållandet skett mera schablonmässigt. På grund härav synes i 6 § en erinran böra göras därom att vad som innehålles icke behöver fastställas till lika stort belopp för varje avlöningstillfälle utan med hänsyn till gäldenären åliggande hyresbetalning eller andra särskilda omständigheter kan sättas till olika belopp för särskilda avlöningstillfällen inom viss tidsperiod.

Motionärerna hava slutligen föreslagit, att även vid införsel för utskylder underrättelse skulle lämnas gäldenären, då införsel beviljats eller beslut om införsel jämkats eller upphävts. Den fördel, gäldenären skulle hava av en dylik bestämmelse, synes dock icke kunna uppväga den stora ökning av utmätningmännens arbetsböda, som en sådan lagändring skulle medföra. Gäldenärens berättigade intresse lär vara tillräckligt tillgodosett genom att han, på sätt föreslagits, erhåller underrättelse om att införselförfarande mot honom påkallats.

Uti några av de avgivna yttrandena framhålles angelägenheten därav, att skattskyldig, som genom meddelad införsel i hans avlöning fått vidkännas avdrag för honom påförda utskylder, icke nödgas på grund av arbetsgivarens insolvens och därav följande oförmåga att tillhandahålla utmätningmannen innehållt belopp ännu en gång erlägga beloppet i fråga. Någon bestämmelse om vem som skall bära risken av arbetsgivarens insolvens finnes ej i lagen. Då införsel liksom utmätning är ett sätt att tvångsvis indriva en fordran, lär fordringen icke kunna anses betald, förrän vad som innehållits verkligen kommit borgenären — den underhållsberättigade resp. stat eller kommun — tillgodo. Arbetsgivarens insolvens går sålunda ut över den underhållsskyldige eller gäldenären. Denna tolkning lär även hava gjort sig gällande i praxis. Vid införsel för skatter eller allmänna avgifter kan detta emellertid ej anses överensstämma med billighet. De förluster, som kunna uppstå genom att en arbetsgivare ej kan redovisa för skatter innehållna avlöningsbelopp, lära ej vara så stora, att de kunna vara av nämnvärd betydelse, för staten eller kommunen. Den skattskyldige kan förlusten däremot drabba synnerligen hårt, och framförallt känner han det obilligt att, såsom han ser saken, behöva betala skatten två gånger. Det synes därför böra stadgas att vad som innehållits för utskylder eller allmänna avgifter skall anses såsom avbetalt å utskylderna eller avgifterna.

Införes en dylik bestämmelse, synes gäldenären även böra erhålla bevis om att beloppet innehållits och att sålunda avbetalning verkställts. För närvarande är arbetsgivaren icke skyldig att lämna något kvitto på vad som innehållits. Enligt vad jag erfarit lära dock åtminstone ett par större arbetsgivare i Stockholm lämna dylikt kvitto. Denna praxis synes böra lagfästas. Införes t. ex.

tryckta blanketter, å vilka endast namn och belopp ifyllas, lärer icke en dylik bestämmelse kunna åsamka arbetsgivarna allt för mycket besvär. Kvitto synes allenast behöva lämnas vid införsel för utskylder eller allmänna avgifter. Dels skall ej vid införsel för underhållsbidrag vad som innehållits omedelbart anses såsom avbetalt å underhållsbidraget och dels kan den underhållsskyldige, då han erhållit underrättelse om införselbeslutet, själv kontrollera, att beslutet riktigt tillämpats. För den skattskyldige kommer omförmälta kvitto tillika att i viss mån ersätta den underrättelse om införselbeslutet, som vid införsel för underhållsbidrag skall meddelas den underhållsskyldige.

I enlighet med de av mig nu angivna grunder har jag låtit inom justitiedepartementet upprätta förslag till lag om ändrad lydelse av 6 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta.»

Föredraganden uppläser härefter berörda förslag, av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar, samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte, för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål, inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

H. Stefenson.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 6 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta.

Härigenom förordnas, att 6 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta, 21 § i dess lydelse enligt lagen den 31 december 1918 (nr 1038), skola i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Varder införsel beviljad, förordne utmätningsmannen, huru stort belopp av avlöningen skall, i den mån densamma förfaller, innehållas till gäldande av underhållsbidraget, och skall tillika angivas viss procent av avlöningen, som beloppet ej må överstiga.

Införsel — — — — förfaller.

Det belopp, som skall innehållas, må ej sättas så högt, att den underhållsskyldige kommer att sakna medel till underhåll för sig själv eller för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag. Med hänsyn till den underhållsskyldige åliggande hyresbetalning eller andra särskilda omständigheter må förty vad av avlöningen skall innehållas kunna bestämmas till olika belopp för särskilda avlöningstillfällen inom viss tidsperiod.

Beviljas — — — — storlek.

21 §.

Häftar någon för oguldna utskylder eller allmänna avgifter, skola beträffande sådana utskylder eller avgifter jämte stadgad indrivningsavgift eller uppbördsprovision denna lags bestämmelser om införsel för underhållsbidrag i tillämpliga delar lända till efter rättelse med följande tillägg och undantag:

1) Vad i 3 § stadgas skall ej gälla, men varde, där omständigheterna ej till annat föranleda, genom rekommenderat tjänstebrev eller på annat lämpligt sätt underrättelse gäldenären meddelad om att indrivning påkallats och att han, där han har något att invända mot införsel eller att andraga beträffande de bestämmelser, som vid beviljande av införsel böra meddelas, äger att inom viss kort tid muntligen eller skriftligen avgiva yttrande.

2) Sedan — — — — tillämpning.

3) Beviljas — — — — betalning.

4) Vad i 10 § andra punkten och 17 § är föreskrivet skall ej äga tillämpning.

5) Arbetsgivaren vare pliktig att varje gång avlöning utbetalas lämna gälde-

nären skriftligt intyg om vad av avlöningen må hava innehållits. Kan på grund av arbetsgivarens obestånd innehållet belopp icke av honom utfås, skall ändock så anses, som om beloppet blivit å utskylderna eller avgifterna guld.

6) I fråga om redovisning för influtna medel skola tillämpas de i sådant avseende i gällande författningar angående uppbörd och indrivning av utskylder och allmänna avgifter meddelade bestämmelser.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1925.

Protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 23 december 1924.

N ä r v a r a n d e:

justitierådet SVEDELIUS,
regeringsrådet PALMGREN,
justitierådet CHRISTIANSSON,
justitierådet ALEXANDERSON.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 12 december 1924, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till *lag om ändrad lydelse av 6 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta*.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av ledamoten å justitiedepartementets lagavdelning, hovrättsrådet Erik Bergendal.

I anledning av förslaget avgåvos följande yttranden.

6 §.

Lagrådet:

Enligt förslaget skola till bestämmelserna i denna paragraf fogas två tillägg, nämligen dels i första stycket ett stadgande av innebörd att vid införsels beviljande skall i varje särskilt fall angivas en viss procent av den vid varje avlöningstillfälle förfallande lönefordringen, vartill det då innehållna beloppet högst må uppgå, och dels i tredje stycket en föreskrift att med hänsyn till gäldenären åliggande hyresbetalning eller andra omständigheter det belopp, som skall innehållas, kan bestämmas till olika storlek för särskilda avlöningstillfällen. Med förstnämnda tillägg — om en viss maximiprocent — avses att vinna en automatiskt inträdande jämkning i det belopp, som skall innehållas, där en sådan påkallas av nedgång i gäldenärens löneinkomst, och sålunda göra ett särskilt förordnande om jämkning i många fall obehövt. Stadgandet att beloppet kan sättas olika högt för särskilda avlöningstillfällen torde åter förestavas i främsta rummet av hänsyn till tillfälliga, ehuru periodiskt återkommande stegringar i gäldenärens levnadskostnader. I båda fallen syftas emellertid till en smidigare anordning av införselinstitutet för att säkrare förverkliga den i tredje stycket uttalade grundsatsen att gäldenären skall till sitt förfogande få behålla nödiga medel till eget och familjens underhåll. Och även den valda utvägen är i båda fallen i princip densamma, nämligen att låta utmätningsmannen redan vid införsels beviljande taga behörig hänsyn till vissa växlingar i gäldenärens ekonomiska situation, vilkas möjlighet redan då kan förutses.

Det nära inre samband, som således förenar de båda föreslagna tilläggen inbördes och med den nyssnämnda grundsatsen i tredje stycket, är emellertid med

den använda uppställningen i viss mån fördunklat genom att andra stycket i paragrafen avhandlar ett helt annat ämne. Det torde böra övervägas, huruvida icke en rättelse härutinnan kunde ske exempelvis genom att utbryta andra stycket till en särskild paragraf med nummerbeteckningen 6, av övriga stycken i paragrafen bilda 7 § samt låta nuvarande 7 § utgöra ett första stycke i 8 §. Härav skulle betingas en motsvarande ändring i den nu föreslagna lagens rubrik och ingress.

21 §.

Lagrådet:

Av departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet, sammanställt med vissa av honom refererade erinringar av länsstyrelser, framgår, att de fall, i vilka underrättelse till gäldenär om ifrågasatt införsel bör äga rum jämlikt den föreslagna bestämmelsen under 1) i förevarande paragraf, förutsättas komma att utgöra en jämförelsevis ringa del av samtliga fall av införsel enligt paragrafen. Onekligen är emellertid lagtextens lydelse, enligt vilken underrättelse skall meddelas gäldenären, där omständigheterna ej till annat föranleda, ägnad att ingiva en annan föreställning om dess innebörd. I och för sig möter väl ej hinder att formulera stadgandet enligt den i förslaget antagna principen, vilken ju blott innebär, att underrättelse ej må underlätas utan att särskilda skäl kunna åberopas. Men med hänsyn till den ömtåliga beskaffenheten av här ifrågasatt ärenden synes det önskligt att något tydligare utmärka den ganska fria prövningsrätt av behovet och möjligheten att meddela sig med gäldenären, som förslaget torde avse att tillägga utmätningsmannen. Exempelvis torde kunna stadgas, att utmätningsmannen bör söka tillställa gäldenären underrättelse, där ej på grund av utmätningsmannens kännedom om gäldenärens förhållanden eller eljest sådan finnes vara obehövlig eller ej lämpligen eller utan avsevärd tidsutdräkt kunna äga rum. Härigenom bleve ock med större klarhet än i förslaget angivet, att — i motsats mot vad enligt 3 § gäller — det även i de fall, där utmätningsman har att i vad på honom ankommer sörja för meddelande till gäldenären, icke är en förutsättning för införselåtgärdens behöriga företagande, att underrättelse verkligen kommit gäldenären till handa. I samband härmed torde böra övervägas, huruvida föreskriften att gäldenären tillsänt tjänstebrev skall vara rekommenderat är till något verkligt gagn, eller om ej hellre borde stadgas, att underrättelsen sker genom tjänstebrev eller annorledes.

Med den under 5) i andra punkten meddelade bestämmelsen avses säkerligen endast, att gäldenären ej vidare skall häfta för den del av utskylderna eller avgifterna, som motsvaras av innehållet belopp, ändå att på grund av arbetsgivarens obestånd det innehållna icke kan utfås hos denne. Punkten torde böra omformuleras för tydligare angivande av denna innebörd. Den rättsregel av materiell innebörd, som här meddelas, synes böra få sin plats främst under 5) eller, måhända bättre, under särskild siffra.

Ur protokollet:
A. V. Stenkula.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
31 december 1924.*

N ä r v a r a n d e:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden THORSSON, OLSSON, SANDLER,
NOTHIN, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Nothin, anmäler lagrådets den 23 december 1924 avgivna utlåtande över det den 12 december 1924 till lagrådet remitterade förslaget till *lag om ändrad lydelse av 6 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta.*

Efter att hava redogjort för utlåtandets innehåll anför föredraganden:

»Lagrådet har icke haft något att i princip invända mot de föreslagna ändringarna i införsellagen. De framställda erinringarna äro huvudsakligen av formell natur. I anledning av desamma har jag låtit överarbeta förslaget, därvid jämväl i övrigt några redaktionella jämkningar vidtagits.»

Föredraganden uppläser det sålunda omarbetade förslaget till *lag om ändrad lydelse av 6, 7, 8 och 21 §§ i lagen den 14 juni 1917 (nr 380) om införsel i avlöning, pension eller livränta* samt hemställer, att förslaget måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

H. Stefenson.